

Koulukohtainen ohjaussuunnitelma

1. Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminta muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävän, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuvan jatkumon.

2. Toimintatavat

Luokat 1-2 Koululaiseksi kasvaminen

Oppilaita ohjataan tunnistamaan omat vahvuutensa ja tapansa oppia ja toteuttamaan näitä taitoja sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Rohkaisevalla ohjauksella vahvistetaan oppilaan luottamusta mahdollisuuksiinsa. Huomioidaan oppilaan kiinnostuksen kohteet ja työskentelytavat. **Ohjataan oppilasta kehittämään koulunkäynti- ja opiskelutaitojaan.** Oppilaan tavoitteena on ymmärtää valintojensa merkitys sekä itselle että muille. Koulun henkilöstö ohjaa oppilaita kehittämään yhteistyötaitojaan.

Luokat 3-6 Oppijana

Koulunkäynti- ja opiskelutaitojen opiskelu jatkuu edelleen. Oppilaiden käsitystä omista taidoistaan ja oppimistyyleistään syvennetään. Lisäksi oppilaita ohjataan myönteiseen asenteeseen työtä ja työelämää kohtaan. Vanhempainyhdistyksen ja muiden yhteistyötahojen kanssa toimiminen tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia oppia yrittäjämäistä toimintatapaa. **Elämyspolku tukee oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia** esimerkiksi retki-, kulttuuri- ja luontokokemusten avulla.

Luokat 7-9 Yhteisön jäsenenä kasvaminen

Ohjataan jokaista oppilasta edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvälineitä. Autetaan oppilaita hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen, selkeytetään opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta, laajennetaan oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Kehitetään oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen siirtymävaiheissa sekä työuran siirtymissä. Ohjataan oppilaita käyttämään ja hyödyntämään erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja. Vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintoihin koskevassa päätöksenteossa. Tarjotaan oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia perusopetuksen jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa. Edistetään opintojen loppuun saattamista, tuetaan siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

3. Työn- ja vastuunjako

Koulun ohjaustoimintaan osallistuvat kaikki ohjaus- ja opetustyötä tekevät henkilöt. Monipuoliset vierailijat koulussa sekä vierailut koulun ulkopuolella tutustuttavat oppilaita uudenlaisiin mahdollisuuksiin soveltaa oppimaansa omassa elämässään. Oppilaanohjauksen yhteistyö kodin ja koulun välillä toteutuu huoltajatapaamisten, arviointikeskustelujen ja tiedotustyön kautta. Ohjauksen keskeiset tehtävät ovat oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen, opiskelutaitojen ja oppimisen ohjaus ja elämän suunnittelun ja uravalinnan ohjaus.

Luokanopettaja ja luokanohjaaja

Luokanopettajien ja -ohjaajien vastuulla on oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen sekä oppimisen ja opiskelun ohjaus. He huolehtivat oppilaiden koulunkäynnin sujumisesta. He seuraavat luokan ilmapiiriä, luovat luokkaansa myönteistä yhteishenkeä ja puuttuvat mahdollisiin ristiriitoihin ja kiusaamiseen viipymättä. He seuraavat luokan tuntimerkintöjä Wilmasta ja tukevat oppilaita kohti toivottavia toimintamalleja. **Opettaja huolehtii siitä, että oppilas saa tarvittaessa apua oppimisvaikeuksissa tai muissa esiin tulevissa ongelmissa.** He järjestävät luokkansa arviointi- ja kehityskeskustelut sekä seuraavat oppilaan säännöllistä koulunkäyntiä. Luokanopettajat ja -ohjaajat ohjaavat oppilaita tarvittaessa sopivan tuen tai avun piiriin (koulun oppilashuolto).

Aineenopettaja

Aineenopettajan tehtävänä on oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen sekä oman oppiaineensa oppimisen ja opetuksen ohjaus. Aineenopettaja vastaa oppilaan etenemisen seuraamisesta ja huolehtii siitä, että oppilas saa tarvittaessa apua oppimisvaikeuksissa tai muissa esiin tulevissa ongelmissa. Aineenopettaja pitää yhteyttä myös edellä mainituissa kysymyksissä huoltajiin ja tiedottaa tarvittavia tahoja. Aineenopettaja välittää tietoa oman aineensa koulutus- ja työmahdollisuuksista.

Erityisopettaja

Erityisopettajan tehtävänä on oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen sekä oppimisen ja opiskelun ohjaus ja opettaminen. Erityisopettaja antaa konsultaatioapua opettajille oppimisen tukeen liittyvissä asioissa. **Erityisopettaja toimii yhteistyössä opettajien kanssa** oppilaiden tuen tarpeiden tunnistamisessa, valmiuksien kartoittamisessa sekä pedagogisten asiakirjojen laadinnassa. Erityisopettaja on tarvittaessa mukana harkinnanvaraisessa yhteishaussa.

Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaajan vastuulla on järjestää luokkamuotoista-, henkilökohtaista- ja pienryhmäohjausta. Ohjauksella tuetaan oppilaiden jatkokoulutus- ja urasuunnittelua. Opinto-ohjaaja vastaa oppilaiden valintoihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta. Opinto-ohjaaja on vastuussa myös työelämäyhteistyöstä.

Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. opinto-ohjaajien kokouksiin, koulutuksiin ja infotilaisuuksiin. Osallistuu moniammatilliseen opiskelijahuoltotyöhön ohjauksen asiantuntijana. Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa. Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten esimerkiksi yhteishaku- ja jatko-opintotilaisuudet.

Rehtori ja apulaisrehtori

Rehtori ja/tai apulaisrehtori ohjaa oppilaita yhteisön jäsenenä kasvamisessa. Luo ohjauksen toimintaedellytykset ja mahdollistaa opetushenkilöstön ammattitaidon ylläpitämisen sekä **yläkoulussa mm. tehostetun oppilaanohjauksen.**

Oppilashuoltohenkilöstö:

Kuraattori

Koulukuraattori auttaa koulunkäyntiin, kasvatukseen, kehitykseen ja tunne-elämään liittyvissä kysymyksissä kuten kaverisuhdeongelmat, elämässä tapahtuneet suuret muutokset, runsaat koulupoissaolot, käytös- ja motivaatio-ongelmat. Kuraattori tekee oppilaiden parissa ongelmia ennaltaehkäisevää, selvittelevää ja korjaavaa työtä (menetelminä yksilö- ja ryhmäkeskustelut, oppituntityöskentely, oppilaan/oppilasryhmän tilanteen kartoitus ja seuranta). Osallistuu tarvittaessa päättöluokkalaisten harkinnanvaraiseen yhteishakuun.

Koulupsykologi

Koulupsykologin työhön kuuluu oppimisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen sekä niitä heikentävien tekijöiden tarkastelu ja selvittely. Tätä tehdään paitsi oppilaan kanssa yksilöta- paamisilla asioita pohtien ja tarvittaessa psykologisia testimenetelmiä hyödyntäen, myös yhteistyössä oppilaan perheen sekä koulun ja oppilashuollon muun henkilöstön kanssa. Koulupsykologi on tarvittaessa mukana myös harkinnanvaraisen yhteishaun toteuttamisessa, yhteistyössä opinto-ohjaajan kanssa.

Kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri

Seuraavat ja edistävät oppilaan tervettä kasvua, kehitystä ja psyykkistä hyvinvointia yhdessä vanhempien ja opettajien kanssa. Antavat jatkokoulutuspaikan ja ammatinvalintaan liittyvää terveysneuvontaa. Tekevät yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa jatko-opintoihin liittyvissä terveydellisissä asioissa ja osallistuvat tarvittaessa harkinnanvaraiseen yhteishakuun.

4. Työskentely monialaisissa verkostoissa

Ohjaus ja oppilaan turvallinen opintopolku vaativat onnistuakseen monialaista koulun sisäistä ja ulkopuolista yhteistyötä. Vuosiluokilla 1-6 yhteistyökumppaneita ovat muun muassa oppilashuollolliset verkostot, esiopetusryhmät ja iltapäiväkerhotoiminta. Yläkoulussa yhteistyökumppaneita ovat muun muassa toisen asteen oppilaitokset ja oppilashuollolliset verkostot. Lisäksi ohjaustyössä voi olla mukana muita tarvittavia tahoja.

5. Kodin ja koulun ohjausyhteistyö

Kodin ja koulun välisellä yhteistyöllä tuetaan kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä siten, että jokainen oppilas saa mahdollisuuksien mukaan oman kehitystasonsa mukaista ohjausta, opetusta ja tukea. Erityisen tärkeää yhteistyö on oppilaan koulupolun nivelvaiheissa. Kodin ja koulun välistä yhteistyötä toteutetaan mm. seuraavin tavoin: tiedottaminen, huoltajaillat ja -tapaamiset, kehitys- ja arviointikeskustelut koulun eri edustajien kanssa. Myös **opinto-ohjaaja** järjestää tarvittaessa keskustelumahdollisuuksia huoltajille mm. toisen asteen koulutukseen hakeutumisesta.

6. Työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt

Ammatteihin ja työelämään tutustuminen on osa peruskoulun opetussuunnitelmaa ja sen tarkoituksena on tukea oppilaan opiskelu- ja uravalintoja. **Keskeisiä yhteistyömuotoja työelämän kanssa ovat mm. TET-jaksot, tutustumiskäynnit ja asiantuntijavierailut oppitunneille.** TET-jaksoilla oppilas saa harjoitella työelämän tietoja ja taitoja. TET-jaksojen kesto ja ajankohta tarkennetaan koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

7. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan vuosiluokilla 8 ja 9 niille oppilaille, jotka tarvitsevat tehostettua ohjaustukea jatko-opintojen suhteen. Tehostetun oppilaanohjauksen tarve tunnistetaan tarvittaessa moniammatillisena yhteistyönä ja opinto-ohjaaja suunnittelee tukitarpeet, organisoii ohjauksen ja arvioi sen riittävyyttä määräajoin.

8. Ohjauspolku:

Esikoulusta alakouluun

Tavoitteena esikoulun ja alakoulun nivelvaiheessa on mahdollisimman turvallinen ja joustava siirtyminen esikoulusta ensimmäiselle luokalle. Yhteistyömuotoja ovat esim. tutustumiskäynnit, info-illat, avoimet ovet-tilaisuudet sekä tarvittaessa tiedonsiirtopalaverit (opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto) esikoulun ja koulun välillä.

Alakoulusta yläkouluun

Yhtenäiskoulumme tavoitteena ala -ja yläluokkien nivelvaiheessa on mahdollisimman turvallinen ja joustava siirtyminen kuudennelta seitsemännelle luokalle. Yhteistyömuotoja ovat esim. esittelytilaisuudet oppilaille ja huoltajille, tiedonsiirtopalaverit (opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto), tutustumiskäynnit ja ryhmäytymistilanteet. Yhteistyöhön osallistuvat mm. rehtorit, erityisopettajat, opinto-ohjaajat ja luokanopettajat sekä luokanohjaajat. Lisäksi toimintaan osallistuu yläkoulun tukioppilaita ja oppilaskunnan hallituksen edustajia.

Jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan

elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Siirtymävaiheen yhteistyö alkaa kahdeksannen luokan syksyllä. Ohjauspolku perusopetuksen jälkeisiin opintoihin sisältää seuraavat vaiheet:

- tutustuminen toisen asteen ja **nivelvaiheen** opiskeluvaihtoehtoihin (esim. koulukokeilut, oppilaitosvierailut, **asiantuntijavieraat oppitunneilla**, hakuoppaat)
- koehaku -vaiheessa harjoitellaan hakemista ja määritellään ensisijainen hakutoive
- yhteishakuprosessi kokonaisuudessaan
- yhteishaun tulokset
- kesäajan ohjaus tarvittaessa yhteistyössä uraohjaajan kanssa ja
- opiskelujen aloittaminen toisella asteella